

این کتاب با حمایت
معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
به چاپ رسیده است

حیدر، اسد، ۱۹۱۱-۱۹۸۰ م.
امام صادق (ع) و مذاهب اهل سنت / اسد حیدر؛ مترجم: مهدی حمیدی پارسا. قم:
انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب، ۱۳۹۰
۳۹۹ ص - (دانشگاه ادیان و مذاهب: ۸۹)

ISBN: 978-964-8090-90-1

ISBN: 978-964-8090-82-6

ISBN: 978-964-8090-83-3

ISBN: 978-964-8090-84-0

ISBN: 978-964-8090-85-7

ISBN: 978-964-8090-86-4

ISBN: 978-964-8090-87-1

ISBN: 978-964-8090-88-8

ISBN: 978-964-8090-89-5

شابکر دوره

جلد اول

جلد دوم

جلد سوم

جلد چهارم

جلد پنجم

جلد ششم

جلد هفتم

جلد هشتم

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

هر جلد مترجم متفاوت دارد.

نمایه.

۱. جعفر بن محمد (ع)، امام ششم، ۸۳-۱۴۸ق. __ سرگذشت نامه. ۲. شیعه

امامیه __ دفاعیه و ردیه ها. ۳. اهل سنت __ دفاعیه و ردیه ها. الف. حمیدی پارسا،

مهدی، مترجم. ب. دانشگاه ادیان و مذاهب. ج. عنوان.

۲۹۷/۹۵۵۳

۸۰۴۱ الف ۹ ح / BP ۴۵

۱۳۹۰

۲۳۶۳۱۳۸

کتابخانه ملی ایران



اسد حیدر
با مقدمه علامه سید جعفر مرتضیٰ عاملی
ترجمه مهدی حمیدی پارسا

کاری از حلقه ترجمه مرآت





اشارات
دانشگاه ادیان و مذاهب

۸۹

امام صادق (علیه السلام) و مذاهب اهل سنت (جلد ششم)

- مؤلف: اسد حیدر
- مترجم: مهدی حمیدی پارسا
- سرویراستار: احمد شهدادی
- ناشر: انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب
- نویت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۰
- چاپ: نگارش
- شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
- قیمت دوره ۸ جلدی: ۶۰۰۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۰۹۰-۸۷-۱
- حق چاپ و نشر محفوظ است.

• مراکز پخش:

تهران، خ حافظ، نرسیده به چهارراه کالج، نبش کوچه بامشاد، شماره ۴۰۹،
پکتا (پخش کتب اسلامی و انسانی) تلفن: ۵ - ۸۸۹۴۰۳۰۳ (۰۲۱)
قم، پردیسان، روبه روی مسجد امام صادق (ع)، دانشگاه ادیان و مذاهب.
تلفن: ۱۳ - ۲۸۰۲۶۱۰ (۰۲۵۱)، نمابر: ۲۸۰۳۱۷۱ (۰۲۵۱)

www.urd.ac.ir press@urd.ac.ir www.adyan-eshop.ir

فهرست مطالب

۱۳	پیش گفتار
۱۵	مقدمه
۱۹	افعال نماز
۲۱	نیت
۲۴	تکبيرة الاحرام
۲۸	قيام
۳۰	قرائت
۳۲	وجوب قرائت به زبان عربی
۳۸	ركوع
۴۲	سجده
۴۵	تشهد
۴۷	سلام
۴۸	نیت خروج از نماز
۴۹	صلوات بر پیامبر ﷺ
۵۱	مستحبات نماز
۵۱	مذهب تشیع
۵۲	مستحبات
۵۲	مذهب حنفیه

۵۳		مذهب شافعیه
۵۴		مذهب مالکیه
۵۵		مذهب حنبلیه
۵۶		مبطلات نماز
۵۷		مذهب حنفیه
۵۸		مذهب شافعیه
۵۹		مذهب مالکیه
۶۰		مذهب حنبلیه
۶۱		مذهب تشیع
۶۴		نماز مسافر
۶۵		دلیل قرآنی
۶۷		ادله ای از سنت
۷۳		ادله شافعیان
۷۶		ادله حنبلیان
۷۸		مسافت
۸۲		اقامت
۸۸		سفری که موجب شکسته شدن نماز می شود
۸۹		روزه مسافر
۹۴		جمع دو نماز
۹۷		روایات
۱۰۲		فقه شیعه
۱۰۴		مهم ترین منابع
۱۰۶		منابع شیعی
۱۰۷		نویسندگان و مؤلفان
۱۱۲		مستشرقان چه کسانی بودند؟
۱۱۳		تحقیقات مستشرقان
۱۱۵		سخنانی راجع به مستشرقان

۱۲۰	چکیده بحث
۱۲۳	نمونه ای دیگر
۱۲۷	صحابه شیعه
۱۳۶	ادامه بحث
۱۴۹	شیوخ شیعه بخاری
۱۵۱	ادعای دیگر
۱۵۷	انکار فضائل اهل بیت
۱۵۸	پاسخ ما به ذهبی
۱۶۰	آیه مؤذت
۱۷۰	آیه ولایت
۱۷۴	آیه تبلیغ
۱۷۷	ادبیات شیعه
۱۸۰	مقدمه کتاب
۱۹۳	افسانه ای دیگر
۱۹۷	تاریخ سیاسی شیعه
۲۰۳	نگاهی دیگر به ابن سبأ
۲۰۷	ابوزهره
۲۰۸	محمد ابوزهره
۲۱۰	احمد امین
۲۱۱	خطیب
۲۱۳	از کجا و به کجا؟
۲۱۷	مدینه منوره
۲۱۹	بررسی منابع
۲۲۲	تاریخ طبری
۲۲۵	نقد و بررسی
۲۲۶	سری

۲۲۷	شعیب
۲۲۷	سیف بن عمر
۲۲۸	عطیه
۲۲۸	فقعیسی
۲۲۹	بررسی روایات سیف بن عمر
۲۳۳	سخن کوثری
۲۳۷	ابوذر غفاری
۲۳۹	عمار بن یاسر
۲۴۲	زید بن صوحان
۲۴۴	خلاصه بحث
۲۴۵	رجال شیعه در کتب صحاح
۲۵۲	ابان بن تغلب
۲۵۴	احمد بن مفضل
۲۵۵	ابراهیم بن یزید
۲۵۶	ابراهیم بن محمد
۲۵۸	اجلح
۲۵۸	اسحاق بن منصور
۲۵۹	اسماعیل بن ابان
۲۶۱	اسماعیل سدی
۲۶۳	اسماعیل بن خلیفه
۲۶۴	اسماعیل بن زکریا
۲۶۴	اسماعیل بن موسی
۲۶۵	اسماعیل بن عبدالله
۲۶۶	اسماعیل بن سلمان
۲۶۷	اصبغ بن نباته
۲۶۸	بسام صیرفی
۲۶۹	تلید بن سلیمان

۲۷۰	ثابت بن ابی صفیه
۲۷۱	ثویر بن ابی فاخته
۲۷۱	جعفر بن زیاد
۲۷۳	جعفر بن سلیمان
۲۷۴	جمیع بن عمیر
۲۷۵	جُمَیع عجلی
۲۷۶	جابر بن یزید
۲۷۶	جریر بن عبد الحمید
۲۷۷	حارث همدانی
۲۷۹	حارث بن حصیره
۲۷۹	حبیب بن ابی ثابت
۲۸۰	حسن بن صالح
۲۸۱	حماد بن عیسی
۲۸۲	حکم بن ظهیر
۲۸۳	حکیم بن جبیر
۲۸۴	حکم بن عتیه
۲۸۵	خالد بن طهمان
۲۸۵	خالد بن مخلد
۲۸۶	خلف بن سالم
۲۸۷	داود بن ابی عوف
۲۸۸	ربیع بن انس
۲۸۸	زبید بن حارث
۲۹۰	زیاد بن منذور
۲۹۰	سالم عجلی
۲۹۱	سعید بن خثیم
۲۹۲	سعید بن عمرو
۲۹۳	سعید بن فیروز

٢٩٤	سعید بن محمد
٢٩٤	سعید بن کثیر
٢٩٥	سعاد
٢٩٦	سلمة بن كهيل
٢٩٧	سلمة بن فضل
٢٩٧	سليمان بن قرم
٢٩٩	سليمان بن مهران
٣٠١	سوار
٣٠١	سليمان بن طرخان
٣٠٢	شريك بن عبدالله
٣٠٥	شعبة بن حجاج
٣٠٦	عائذ بن حبيب
٣٠٧	عباد بن عوام
٣٠٧	عباد بن يعقوب
٣٠٩	عبدالله بن عمر
٣١٠	عبدالله بن زريق
٣١١	عبدالله بن شداد
٣١٢	عبدالله بن شريك
٣١٢	عبدالله بن جهم
٣١٣	عبدالله بن عبد القدوس
٣١٣	عبدالله بن ابي عيسى
٣١٤	عبدالله بن لهيعة
٣١٥	عبيدالله
٣١٦	عبد الجبار
٣١٧	عبد الرحمن
٣١٨	عبد الرحمن بن صالح
٣١٩	عبد الرزاق

۳۲۰	عبد السلام
۳۲۳	عبد العزيز
۳۲۴	عبد الملك
۳۲۴	عبد الملك بن مسلم
۳۲۵	عثمان
۳۲۵	عدی بن ثابت
۳۲۶	علی بن بذیمه
۳۲۷	علی بن جعد
۳۲۸	علی بن زید
۳۲۹	علی بن غراب
۳۳۰	علی بن قادم
۳۳۰	علی بن منذر
۳۳۱	علی بن هاشم
۳۳۱	عطية بن سعد
۳۳۲	عمار بن زریق
۳۳۲	عمرو بن حماد
۳۳۳	عمرو بن ثابت
۳۳۳	عمارة بن جوين
۳۳۴	عمارة بن معاوية
۳۳۵	فضل بن دكين
۳۳۶	فضیل بن مرزوق
۳۳۷	فطرين خليفه
۳۳۸	عبد الملك بن مسلم
۳۳۸	محمد بن عبدالله
۳۳۹	محمد بن جحاده
۳۳۹	محمد بن فضیل
۳۴۰	محمد بن موسى

۳۴۱	 مالک بن اسماعیل
۳۴۱	 مخول بن راشد
۳۴۲	 منصور بن معتمر
۳۴۳	 منصور لیثی
۳۴۳	 نوح بن قیس
۳۴۴	 یعقوب بن سفیان
۳۴۴	 یزید بن ابی زیاد
۳۴۵	 یحیی بن عثمان
۳۴۵	 یحیی بن عیسی
۳۴۵	 یونس بن خباب
۳۴۶	 یونس بن ابی یعفور
۳۵۲	 نمایه ها
۳۵۳	 نمایه آیات
۳۵۵	 نمایه اعلام
۳۹۲	 نمایه کتاب ها

پیش‌گفتار

در پایان جلد پنجم وعده دادیم که در جلد بعد (ششم) به باقی ابواب فقه پردازیم. در بحث‌های گذشته نگاهی گذرا به برخی از مسائل فقهی در باب طهارت و مقدمات نماز انداختیم. البته مجال شرح و تفصیل بیشتر را نداشتیم. مصمم بودم در این کتاب بحث فقهی کاملی در تمام موضوعات فقه داشته باشم و مسائل اختلافی بین شیعه و باقی مذاهب را که ناشی از اختلاف در مبانی است، بررسی کنم. چون موضوع مهم بود دایرة بحث هم توسعه پیدا کرد و از چارچوب اختصار خارج شد. در این جلد مردد بودم که بحث مبسوط فقهی را ادامه دهم و یا از بیان مسائل فراوانی که ذکرشان لازم است بگذرم، اما چون لازم می‌دانم مقایسه‌ای بین فقه مذاهب اسلامی انجام شود و اگر در این کتاب بخوام چنین کنم حجم کتاب بسیار زیاد می‌شود، لذا بهتر دیدم تا بحث نماز را که آغاز کرده‌ام به انجام رسانم و مسئله نماز مسافر و جمع بین دو نماز را طرح کنم و باقی ابواب فقه را برای کتاب مستقلی بگذارم. امیدوارم به انجام این هدف بزرگ موفق شوم تا شاید کج فهمی‌ها و برداشت‌های نادرستی که از فقه اسلامی شده و آن را در فقه مذهبی خاص خلاصه کرده، اصلاح شود.

فقه شیعه بسیار ناشناخته مانده است و از روی نادانی درباره آن اظهار نظرهای نادرستی شده است. در گذشته بحث مختصری درباره فقه شیعه و مقارنت آن با باقی مذاهب انجام دادیم و به امید خدا بعد از فراغت از این سلسله بحث‌ها باز به

بحث‌های فقهی خواهیم پرداخت تا درباره مسائل مورد اختلاف و سوء برداشت‌ها که باعث حکم‌های نادرست شده تحقیق مفصلی انجام دهیم. در ضمن آن به حدیث و محدثان شیعه و نیز رجال حدیثی شیعه که از بزرگان این علم هستند و اثر عظیمی در رشد آن داشته‌اند خواهیم پرداخت.

در جلد پنجم درباره مستشرقان و جنایاتی که در ضمن نوشته‌هایشان درباره اسلام مرتکب شده‌اند بحث کردیم. اما حق مطلب ادا نشد و نتوانستیم به حقیقت اعمال آنها یعنی پوشاندن حقیقت و نشان دادن باطل جای آن و از روی وهم و تعصب سخن گفتن به جای دنباله‌روی از عقل، برسیم.

اختلافات مذهبی برای آن‌ها امر خوشایندی بوده است و در نوشته‌هایشان به تفصیل درباره وجود اختلاف بین مسلمان‌ها نوشته‌اند و حتی گاهی خودشان اختلافات جدیدی را دامن زده‌اند. لذا لازم می‌دانم که باز هم درباره مستشرقان بحث کنم و به کتاب‌های زیادی که نوشته‌اند و قصدی که در پس آن داشته‌اند، یعنی ایجاد فتنه و اختلاف، دوباره نگاهی بیندازم.

البته تنها من نیستم که درباره آثار آن‌ها این نظر را دارم، بلکه تعداد زیادی از متفکران و علما با من هم نظر هستند. در بحثی که در این کتاب دارم از گفته‌ها و نوشته‌های آن‌ها شاهد می‌آورم، هرچند به گمانم نیازی به این کار هم نیست، چرا که آن‌ها خود به حقیقتی که گفتم اعتراف می‌کنند. آنان با کینه سراغ اسلام آمده‌اند تا با فتنه‌انگیزی بین مسلمانان قلب‌های بیمارشان را آرام کنند.